

ELABORAREA DE POLITICI PUBLICE

ACTIVITATE ÎN CADRUL PROIECTULUI

COALIȚIA PENTRU ROMI: ELABORARE ȘI MONITORIZARE DE POLITICI PUBLICE

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

COD SIPOCA 333/ SMIS2014+ 110998

Politici publice...

- I. Ce este o politica publica? Definiții, abordare teoretica;
- II. Ciclul unei politici publice: abordare teoretica, exemple;
- III. Actori in dezvoltarea, implementarea si evaluarea unei politici publice. Roluri si atribuții;
- IV. Rolul Societății civile/ONG in implementarea unei politici publice. Jocuri, exerciții;
- V. Monitorizarea si evaluarea politicilor publice.

Ce este și ce face statul?

Ce este statul?

- ansamblu de instituții și norme; suveran; are autoritatea supremă pentru deciziile care privesc un anumit teritoriu.

Ce face statul?

- Furnizează bunuri și servicii publice;
- Asigur un acces minim al cetățenilor la bunuri și servicii economice;
- Asigură infrastructura economică necesară bunei funcționări a societății;
- Protejează resursele naturale;
- Reglează conflicte de grup;
- Menține competiția;
- Etc.

UNIUNEA EUROPEANĂ

I. Ce este o politică publică?

- De la nevoie la politică publică

nevoie → analiză → politică publică → impact ...

- Politică publică:
 - etichetă a unui domeniu de activitate (ex: economie, sănătate, educație, social);
 - expresie a obiectivului dorit al acțiunilor (ex: ordin pentru combaterea segregării școlare);
 - rezultat- perspectivă asupra țintelor atinse;
 - decizie luată pentru rezolvarea unei probleme;
 - proces: suma măsurilor, acțiunilor întreprinse;
 - etc.

I. Ce este o politică publică?

- *Politica publică- o rețea de decizii care sunt legate între ele prin problema care trebuie rezolvată, obiective, mijloace și resursele alocate pentru atingerea lor.*

Caracteristici:

- ✓ înlănțuire/ ansamblu al deciziilor luate de guvern sau instituții locale, cu obiective clare;
- ✓ cuprinde decizii cu privire la alocarea resurselor, timpul de implementare, actori și instituții implicate;
- ✓ distincție între politică publică și măsuri izolate;
- ✓ public țintă;
- ✓ scopuri și obiective clar stabilite.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

I. Ce este o politică publică?

- Sectorul public- instituțiile și organizațiile prin care se iau deciziile statului cu privire la distribuția resurselor, consum, producerea de bunuri și servicii publice, corecții prin politici publice etc.
- De ce este nevoie de o politică publică?
 - corectarea imperfecțiilor pieței: folosirea bunurilor și a serviciilor publice, situații de monopol, efecte rezultate în urma acțiunilor actorilor din piață/societate;
 - promovarea unor idealuri, valori larg acceptate: libertate, dreptate, echitate, respect, toleranță etc.

II. Ciclul unei politici publice

Etapele unei politici publice:

1. Identificarea problemei;
2. Stabilirea agendei politice;
3. Formularea politicii publice;
4. Adoptarea politicii publice;
5. Implementarea;
6. Evaluarea.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

II. Ciclul unei politici publice- identificarea problemei

1. *Identificarea problemei*

- Un eveniment, o persoană, un grup sau o instituție atrag atenția asupra unui subiect, a unei nevoi de grup și solicită rezolvarea problemei prin intervenția unei instituții/ a instituțiilor publice.
- A decide să decizi;
- Intrarea unei probleme pe agendă depinde de:
 - nivelul de dezvoltare economică și tehnologică a unei societăți;
 - caracteristicile instituțiilor și actorilor care participă la procesul de elaborare a politicilor publice;
 - ideile, simbolurile cu care este asociată acea problemă.

II. Ciclul unei politici publice- agenda politică

Cine stabilește agenda de politici?

Perspectiva:

- pluralistă (cine are putere într-un domeniu de politici nu are aceeași putere în celelalte domenii);
- elitistă (elită care domină procesul de luare a deciziilor);
- tehnocrată (rolul de decident este deținut de specialiștii din instituții).

II. Ciclul unei politici publice- agenda politică

- Agenda publică- acele probleme care: 1) sunt conștientizate de un număr mare de persoane; 2) din punctul de vedere al unei părți importante a publicului, ele solicită acțiune; 3) sunt subiectul potrivit al activității unei instituții guvernamentale.
- Agenda instituțională/ politică: lista subiectelor sau problemelor cărora instituțiile guvernamentale le acordă o atenție serioasă la un anumit moment.
- Nu orice subiect, problemă aflată pe agenda publică devine subiect pe agenda instituțională.
- Advocacy vs. lobby

II. Ciclul unei politici publice- agenda politică

Consultarea:

- cei care decid sunt în contact cu beneficiarii politicilor publice;
- decidenții înțeleg nevoile și gradul de acceptare al societății civile cu privire la propunerile de politici publice;
- consultarea publică asigură transparența în guvernare, pentru îmbunătățirea propunerilor de politici;
- se asigură participarea cetățenilor la procesul de luare a deciziilor;
- instituțiile statului pot beneficia de expertiză și resurse din partea societății civile;
- etc.

II. Ciclul unei politici publice- formularea politicii publice

- Procesul prin care sunt definite, evaluate, acceptate sau respinse politici alternative de soluționare a unei probleme aflate pe agenda instituțională.

Caracteristici:

- pot exista mai mulți actori sau grupuri care vor produce propuneri;
- poate începe chiar dacă problema nu este foarte bine definită;
- nu aparține neapărat unei singure instituții;
- nu este niciodată neutru: întotdeauna cineva câștigă și cineva pierde prin aplicarea politicii.

II. Ciclul unei politici publice- formularea politicii publice

Ține seama de constrângeri:

- 1) privesc natura problemei pentru soluționarea căreia urmează să fie propusă o politică (gradul de conflict al actorilor implicați, numărul actorilor, alternativele disponibile, probabilitatea rezultatelor);
- 2) privesc actorii implicați și mecanismele – instituționale sau neinstituționale – contextul politicii (implicarea specialiștilor, existența și activitatea grupurilor politice de presiune).

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

II. Ciclul unei politici publice- formularea politicii publice

Criteria de alegere în formularea de politici publice:

- cerințele impuse de instituția care solicită elaborarea unei politici sau în care aceasta este formulată;
 - curentul politic;
 - sugestiile specialiștilor;
 - criteriul etic.
-
- Atunci când se formulează politici publice se ține seama de o combinație de criterii.

II. Ciclul unei politici publice- formularea politicii publice

Alternative de politici publice:

1. Generarea alternativelor: o problemă intră pe agendă odată cu soluții concrete; problema intră pe agendă mai degrabă ca scop, și atunci se caută alternative de politici.
2. Acceptarea alternativelor: fezabilitatea tehnică, valori comune acceptate, acceptarea constrângerilor viitoare.

II. Ciclul unei politici publice- implementarea politicii publice

- Punerea în practică a politicii publice, ca urmare a analizei alternativelor elaborate și a adoptării deciziei de politică publică.

Implementarea nu se face eficient dacă:

- scopurile nu au fost clar definite și înțelese;
- nu au fost alocate resursele necesare;
- nu există coordonarea logistică și operațională;
- sistemul nu comunică eficient și nu sunt controlate organizațiile care sunt implicate în proces.

II. Ciclul unei politici publice- implementarea politicii publice

- **Instrumentele politicilor** sunt mijloacele sau resursele pe care guvernarea le are la dispoziție pentru a implementa politicile publice.

Voluntare (intervenție redusă a statului)	Familia și comunitatea
	Organizațiile non-profit
	Piața
Mixte (intervenție medie a statului)	Consiliere și informare
	Subvenții
	Achiziții publice și drepturi de proprietate
	Taxe
Obligatorii (intervenție ridicată a statului)	Reglementări
	Companii publice
	Furnizare directă de servicii

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

II. Ciclul unei politici publice- implementarea politicii publice

- Resursele statului: informația, fondurile (bunuri și resurse financiare), autoritatea, organizarea (instituțiile).

Planul de acțiune în implementare- câteva elemente esențiale:

- Principalele acțiuni de făcut;
- Termene limită;
- Sarcini distribuite inter-instituțional;
- Rezultate intermediare;
- Riscuri;
- Instrumente tehnice;
- Cheltuieli necesare;
- Rapoarte.

II. Ciclul unei politici publice- evaluarea politicii publice

- Monitorizarea – colectarea de informații în legătură cu modul în care este implementată politica; sprijină luarea unor decizii de corectare pe parcurs.
- Evaluarea – formularea unor concluzii pe baza rapoartelor de monitorizare și a analizelor suplimentare; stabilesc impactul politicilor asupra grupurilor țintă.

II. Ciclul unei politici publice- evaluarea politicii publice

- Eficacitatea: S-a obținut un rezultat valoros?
- Eficiența: Cât de mare a fost efortul necesar pentru a obține acel rezultat?
- Adecvarea: În ce măsură obținerea acelui rezultat rezolvă problema care a dus la formularea acelei politici publice?
- Echitatea: Sunt costurile și beneficiile distribuite echitabil între diferitele grupuri din societate?
- Senzitivitatea: Satisfac rezultatele aplicării acelei politici nevoile, preferințele sau valorile diferitelor grupuri?
- Corectitudinea: Sunt rezultatele dorite și valoroase?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

III. Actori în dezvoltarea, implementarea și evaluarea unei politici publice. Roluri și atribuții.

- Advocacy- este activitatea de a apăra/sprijini un principiu sau un punct de vedere în fața unei instituții guvernamentale sau a legiuitorului.
- Lobby-promovarea legitimă a unor interese individuale, de grup sau ale unei organizații prin influențarea politicilor publice, a instituțiilor guvernamentale sau legiuitorului.
- Analiza actorilor: interesul pe care îl manifestă actorii în anumite politici publice; resursele pe care le pot mobiliza în influențarea rezultatelor unei anumite politici.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

III. Actori în dezvoltarea, implementarea și evaluarea unei politici publice. Roluri și atribuții.

Actor- include entitățile din cadrul statului (ministere, comisii, agenții descentralizate) și pe cele din cadrul societății (sindicate, ONG – uri, grupuri de presiune, etc.), care sunt implicate direct sau marginal în procesul politicilor publice.

Actorii care participă în procesul politicilor publice:

- Executivul (autoritatea care elaborează PP- de cele mai multe ori- și le implementează)
- Legislativul (elaborează cadrul legislativ; poate elabora politici)
- Funcționarii publici (sursa principală de acțiune în implementare; poate influența PP)
- Grupurile de interese (societate civilă, grupuri de presiune; contribuie cu informații și experiență; activități de advocacy și/ sau lobby)
- Organizațiile de cercetare/ analiză (contribuie cu analize, studii etc.)
- Mass-media (influențează agenda publică și instituțională).

III. Actori în dezvoltarea, implementarea și evaluarea unei politici publice. Roluri și atribuții.

<u>Grup</u>	<u>Interesul grupului în politica respectivă</u>	<u>Resurse disponibile</u>	<u>Capacitatea de a mobiliza resursele</u>	<u>Poziția grupului asupra problemei respective</u>
Denumirea grupului	Estimarea gradului de interes pe care îl are grupul (poate fi de la foarte ridicat la foarte scăzut) De asemenea tot aici se poate menționa care sunt interesele respective	O sumă a resurselor deținute de grupurile de interese. (Ex: informații de natură financiară, status, legitimitate, coerciție)	Estimarea modului în care grupul poate mobiliza resursele. (Poate fi evaluat de la foarte ridicat la foarte scăzut sau se pot utiliza indicatori cantitativi +5, -5, etc.)	Estimarea poziției grupului asupra problemei (Poate fi pro sau contra, pozitivă sau negativă sau se pot utiliza indicatori cantitativi +5, -5, etc.)

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

III. Actori în dezvoltarea, implementarea și evaluarea unei politici publice. Roluri și atribuții.

Resurse deținute de actori:

- *Financiare și materiale* – pot mobiliza campanii de lobby sau advocacy în favoarea sau împotriva unei anumite politici?
- *Acces la sau control asupra unor informații importante* - poate grupul să pună la dispoziție cunoștințe sau informații relevante?
- *Status sau poziție socială* – care este prestigiul sau statutul unui anumit stakeholder? Poate fi o garanție că politica va primi sprijinul necesar astfel încât să își poată atinge obiectivele.
- *Coerciția* – pot mobiliza resurse pentru împiedicarea politicii?

IV. Rolul Societății civile/ ONG în implementarea unei politici publice

- Participarea cetățenilor la luarea deciziilor este un proces democratic fundamental.

Consultarea unui public larg în inițierea și implementarea PP:

- expertiza din afara sectorului guvernamental contribuie la creșterea calității proiectului;
- se asigură o implementare eficientă susținută de societate;
- presiunea factorilor interesați poate fi utilizată ca argument pentru susținerea guvernamentală a proiectului;
- actorii non-guvernamentali pot fi implicați în implementarea politicii, reducând costurile de la buget.

IV. Rolul Societății civile/ ONG în implementarea unei politici publice

Ce zice legea:

- Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată 2013:
- ședințele și dezbaterile autorităților sunt publice, minutele acestor întâlniri trebuie consemnate și făcute publice. Proiectele de hotărâri trebuie făcute publice cu 30 de zile înainte de adoptarea deciziei. Minimum 10 zile este termenul de primire a sugestiilor.
- La cererea unei asociații legal constituite, autoritatea inițiatoare este obligată să organizeze o dezbatere publică a proiectului de hotărâre

IV. Rolul Societății civile/ ONG în implementarea unei politici publice

- Hotărârea de Guvern nr 1361/2006 privind conținutul instrumentului de prezentare și motivare a proiectelor de acte normative supuse aprobării Guvernului:
- Autoritatea trebuie să menționeze explicit ce organizații au fost consultate, cum a decurs procesul de consultare, ce propuneri și recomandări au fost făcute și care a fost impactul consultării asupra formei finale a proiectului.

IV. Rolul Societății civile/ ONG în implementarea unei politici publice

De ce să ne implicăm noi, societatea civilă, în stabilirea agendei?

- punem propunerea noastră pe agenda instituțională;
 - creăm un cadru pentru dezbateri constructive;
 - propunem soluții noi ce nu sunt în atenția executivului în acest moment;
 - oferim o altă abordare a problemei.
- Transparența procesului conferă încredere în autoritatea publică.
- Administrația poate analiza impactul agendei instituționale asupra publicului.

IV. Rolul societății civile/ ONG în implementarea unei politici publice

Instrumente ale societății civile:

- Publicații (studii, analize, propuneri de politici)
- Conferințe (reunește experți, consultare, vizibilitate, diseminare, prezența factorilor interesați)
- Coaliții de ONG-uri (grup consolidat de experți, advocacy puternic, capacitate crescută de influență, grad ridicat de reprezentativitate)
- Parteneriate cu instituțiile publice (comunicare eficientă, colaborare, durabilitate, transfer de cunoaștere și experiență)

V. Monitorizarea si evaluarea politicilor publice

- Monitorizarea – colectarea de informații în legătură cu modul în care este implementată politica; sprijină luarea unor decizii de corectare pe parcurs.
- Evaluarea – formularea unor concluzii pe baza rapoartelor de monitorizare și a analizelor suplimentare; stabilesc impactul politicilor asupra grupurilor țintă.

V. Monitorizarea și evaluarea politicilor publice

Evaluare ex- ante (analiza de variabile, înainte de luarea unei decizii)

1. Verificarea, definirea și detalierea problemei avute în vedere;
2. Stabilirea criteriilor de evaluare (costurile, eficiența, eficacitatea, fezabilitatea administrativă, fezabilitatea politică, echitatea);
3. Identificarea opțiunilor posibile (păstrarea status-quo-ului, schimbare incrementală, schimbare revoluționară);
4. Evaluarea și compararea alternativelor;
5. Decizie.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

V. Monitorizarea și evaluarea politicilor publice

Monitorizarea și evaluarea urmăresc :

- Modificări instituționale ca urmare a implementării politicilor;
- Modificări în situația grupurilor țintă;
- Costuri;
- Modul în care au fost desfășurate activitățile, dacă există întârzieri și care sunt motivele acestora;
- Concordanța rezultatelor cu obiectivele stabilite inițial.

V. Monitorizarea si evaluarea politicilor publice

- Definirea unor momente/ evenimente în procesul de monitorizare

Evaluare ex- post- schimbările survenite ca urmare a PP

Tipuri de indicatori:

- Indicatori de input (ex. personal, fonduri, logistică)
- Indicatori de rezultat (număr de sesiuni de instruire, număr de publicații distribuite, număr de elevi care au beneficiat de pachete)
- Indicatori de impact (ex. rata angajabilității, rata abandonului)

V. Monitorizarea si evaluarea politicilor publice

Surse:

- Documente, materiale rezultate în urma implementării politicii;
- Interviuri, sondaje de opinie, studii de caz;
- Rapoarte elaborate de organizații publice și private precum și de organizații internaționale.

Instrumente:

- Focus- grupuri, audieri publice, analiza cost- beneficiu etc.

Vă mulțumesc!
Mirabela Amarandei

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

COD SIPOCA 333/ SMIS2014+ 110998

